

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовao комисију: 09.07.2021. Наставно уметничко научно веће Академије уметности		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Др Корнелија Голи	ванредни професор	Глума на мађарском језику, Глумачке вештине – 31.01.2019.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Академија уметности Нови Сад		председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Габријела Јонаш	редовни професор	Глума на мађарском језику, Глумачке вештине – 06.07.2005.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Академија уметности Нови Сад		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Др Чила Уташи	ванредни професор	Историја мађарске књижевности са компаратистиком и теоријом књижевности – 25.02.2021.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Филозофски факултет Нови Сад		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. Шандор Ласло	редовни професор	Глума на мађарском језику, Глума – 15.03.2012.
презиме и име	звање	ужа уметничка област и датум избора
Академија уметности Нови Сад		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Тимеа (Золтан) Леринц		
2. Датум рођења, општина, држава: 28.12.1990, Сента, Сента, Србија		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Академија уметности Нови Сад, Глума на мађарском језику Мастер драмски и аудиовизуелни уметник		

4. Година upisa na doktorске студије и назив студијског програма докторских студија:
2019. Драмске и аудиовизуелне уметности

III НАСЛОВ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Укроћена горопад – позоришна представа на мађарском језику са варијацијама војвођанских дијалеката и двојезичност као појава

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Наслов докторског уметничког пројекта Тимее Леринц је: *Укроћена горопад* – позоришна представа на мађарском језику са варијацијама војвођанских дијалеката и двојезичност као појава. У оквиру пројекта је приказана представа *Укроћена горопад*, комедија В. Шекспира и написана је докторска теза која укупно има 138 страна, садржи насловну страну, кључне документацијске информације на српском, мађарском и енглеском језику, садржај, 7 поглавља и 19 потпоглавља са укупно 9 фотографија (из представе) и са једним прилогом.

Поглавља су следећа:

I. Fejezet – A téma és a koncepció (Тема и концепција)

Циљ истраживања, Процес рада, Сажетак комада, Лингвистичке карактеристике улога и глумаца
стр. 25-31

Előgondolatok a színpadi munkához – A kísérlet célja

A darab elkészítésének menete és ideje

Az átalakított darab cselekménye röviden

Szerepek és a színészek nyelvi hátterei

II. Fejezet – Jellembeli módosulások a szövegváltoztatásokat követően (Модификације карактера драме после прерађивања текста)

(Изостављене улоге: Гремιο, Биондело, Драматуршке промене) стр. 32-44

„Fontos” szerepek, melyek kimaradtak a darabból: Gremio, Biondello, és az Özvegy szerepének újragondolása

Biondello személyének és replikáinak átszerkesztése

Gremio személyének és replikáinak átszerkesztése

Az Özvegy személyének és replikáinak átszerkesztése

III. Fejezet – Az előadás nyelvi világának megalkotása valós tények tükrében (Креирање језичког света представе у односу на актуелно стање језика) стр. 45-49

A vajdasági magyarság jelenlegi nyelvi és kulturális helyzete

Kiindulópontok a beszédhelyzetek kidolgozásához

IV. Fejezet - A kétnyelvű helyzet színpadi alkalmazása – A szerb-magyar nyelv viszonyának szélsőséges bemutatása (Двојезичност у позоришној представи, Српски и мађарски језик, Карактеристике код разних улога) стр. 50-77.

Hangzásbeli sajátosságok Baptista és Bianca szerepeinél

Kiindulópontok a szerbül beszélő – vagy csupán próbálkozó – szerepek háttértörténetének kialakításához
Tranio jelleme a kétnyelvűségi helyzet szempontjából

V. fejezet - A nyelvjárások (Дијалекти, Преглед карактеристике разних дијалеката у Војводини, Употреба дијалеката у одређеним улогама) стр. 78-97.

Mi a nyelvjárás?

Kupuszina nyelvjárás: Lucentio, Tranio, Vincentio nyelvhasználata

Székelykevei nyelvjárás: Hortensio nyelvhasználata

A nyelvjárás főbb jellemzői, melyek megjelennek Hortensio nyelvhasználatában

Bánáti nyelvjárás – Petruccio és Grumio nyelvhasználata

Az előadásban meglévő hangzásbeli sajátosságok

Kanizsa község és környékének nyelvjárási elemei Katalin nyelvhasználatában

VI. A nyelvjárások alkalmazásával létrejött lélektani hátterek, karaktermódosulások (Преглед модификације које су настале примењивањем разних дијалеката) стр. 98-111.

A szerepek és a nyelvjárás összegegyeztetése

VII. Fejezet - A karakterek kidolgozásának módjai színészi szempontból (Процес глумачког остварења са гледишта глумаца: Адам Ађаш- Транио, Армин Риц- Петручио, Урош Младеновић- Батиста, Јудит Веребеш- Бјанка, Роланд Ласло- Лућенцо, Николета Гргић- Катарина, Даниел Дудаш- Хортенсио, Чаба Бенце Комивеш- Гремио; Золтан Деваи- Винћенцо) стр.112-124.

Ágyas Ádám, Tranio megformálója

Ricz Armin, Petruccio megformálója

Uroš Mladenović, Baptista megformálója

Verebes Judit, Bianca megformálója

László Roland, Lucentio megformálója

Grgić Nikoletta, Katalin megformálója

Dudás Dániel, Hortensio megformálója

Kőműves Csaba Bence, Grumio megformálója

Dévai Zoltán, Vincentio megformálója

Затим следе:

Сажетак стр 125-126.,

Прилог (интервју са глумицама Емином Елор и Јудитом Ласло о двојезичности у сценском раду)
стр.127-133.

Интервју а кэтыелвў шынјатсзасрўл, шынхазн мункафўлатокрўл, валамнт а нелвјарасок алкalmazасарўл а шынпадон Елор Еминával, аз Ђвндекн Шынхаз шынэснўјел

Интервју а кэтыелвў шынјатсзасрўл, а нелвјарас шынпади হাসнлатарўл, шынхазн мункафўлатокрўл Ласлў Јудиттал, аз Ђвндекн Шынхаз шынэснўјел

Спнсак лнтературе стр. 134-137. ,

Спнсак фўтўграфнја стр. 138.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Дипломска представа је била приказана у Сенти, 22. септембра 2021. године у Друштвеном клубу „БееХоме”, где су гледаоци могли пратити радњу на три локације. Уметничко истраживање тј. представа је представила промена особина ликова и њихових међусобних односа у односу на оригинални текст драме због употребе различитих дијалеката и због сусрета мађарског и српског језика. Овим несвакидашњим приступом, ауторска екипа је остварила велику промену у глумачкој игри и настала је једна аутентична представа, богата разнобојним сценским говором.

Кандидаткиња наглашава да је пре почетка процеса пробе користила драмски превод Адама Надашдија и релевантну литературу како би направила нову верзију текста, у којој сваки лик има своју посебну језичку карактеристику. Захваљујући дијалектима и утицају српског језика, ликови и атмосфера представе обогаћени су квалитетима који су публици пружили нову интерпретацију класичног комада и могућност рефлектовања на сопствено географско окружење. Поред употребе мађарског језика и његових дијалеката у Војводини, представа приказује и однос српског и мађарског језика, у складу са двојезичном средином. Вишејезичност је посебност нашег географског региона, а наши реномирани стручњаци су се бавили и психолошким и лингвистичким аспектима теме. Уграђивање карактеристике језика региона у представу је појачао хумор оригиналног текста и резултирао је заиста јединствену представу. Кандидаткиња је радила на пројекту као редитељ и драматург, а аспекте и резултате истраживања детаљно је написала у својој докторској тези.

Докторска теза на адекватан начин открива намеру кандидаткиње да кроз ликове Шекспирове комедије прикаже стање језика у Војводини, уз употребу дијалеката или „мешовитог језика“ за појачавање комичних елемената драмских ликова и ситуација.

Докторска теза је детаљан приказ истраживања спроведеног пре и током процеса пробе представе, уз коришћене адекватне литературе. Кандидаткиња је успоставила прецизну аналитичку структуру, подржану релевантном литературом, како би идентификовала језик који користи одговарајући лик у комедији и паралелно је уз то прилагодила текст представе.

Тема докторске тезе и њена методологија јасно су назначене у уводу. Књижевни материјал коришћен за истраживање је Шекспирова комедија Укроћена горопад. Уметнички отисак истраживања забележен је у тексту представе.

Докторски рад се састоји од седам поглавља и њихових потпоглавља. Поглавље 1. описује основну тезу дисертације, тему и редитељски концепт примењен на њу. Поглавље 2. описује промене које су учињене током прераде и скраћења/штриховања оригиналне драме и које су утицале на карактеризацију улога. Поглавље 3. има за циљ да представи стање језичких услова који су допринели развоју представе и, унутар ње, позадину улога. Поглавље 4. се фокусира на карактеристике двојезичности и њихово коришћење на сцени. Поглавље 5. даје детаљну анализу војвођанских дијалеката које је кандидаткиња, као редитељ, уградила у језички миље представе. Специфичности различитих дијалеката описује ауторка рада користећи релевантну литературу. Поглавље 6. представља искуства глумца. Они се саопштавају кроз одговоре на упитник, који је кандидаткиња саставила. Недостатак поглавља 6. је што кандидаткиња не анализира записане одговоре, већ их у потпуности цитира, с тим да означава најважније одломке. Поглавље 7. садржи закључак истраживања. У прилогу, који је део дипломског рада, налазе се интервјуи са две војвођанске глумице, кандидаткиња се позива на споменууте интервјуе, да су „коришћене за глуму”. У овом случају, било би корисно нагласити делове изјаве, које су помогле ауторској екипи у ставаралачком процесу и на који начин.

Докторски рад је илустрован фотографијама из дипломске представе.

Поред детаљног и прецизног описа истраживачког процеса, кандидаткиња укратко сумира позоришне изведбе драме Укроћена горопад на мађарском језику у Војводини а истовремено и скрене пажњу на позоришне представе у ближој прошлости у којима је присутно мешање различитих језика.

Структура докторске тезе пружа могућност да лако упоредимо оригинални текст Шекспирове драме тј. мађарски превод Адама Надашдија и паралелно прегледамо текстуалне језичке модификације у тексту представе. (Скренула бих пажњу кандидаткињи да није тачно назначено из којег издања цитира мађарски превод Адама Надашдија.) Паралелно читање оригинала и адаптације олакшава да пратимо како се појављују разни дијалекти мађарског језика код одређених улога. На овај начин кандидаткиња је на адекватан начин илустровала у којој мери су извршене текстуалне промене. У свим случајевима језичких промена ауторка се позива на одговарајућу стручну литературу.

Истраживачки рад коришћењем дијалеката снимљен је и на аудио материјал који је кандидаткиња ставила на располагање члановима Комисије.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Студија је имала за циљ да кроз анализу комедије В. Шекспира направи савремену, нову адаптацију класичног текста с обзиром да је темељ анализе и адаптације језик: дијалекти Војвођанског мађарског језика и однос српског и мађарског језика. Ове текстуалне промене су генерисале значајне промене у ликовима Шекспировог комада. Представа је била приказана у Сенти, уз велико интересовање публике и са великим успехом. Дипломски рад кандидаткиње детаљно приказује процес рада и одлуке ауторке код одређених делова драме и код модификације говора одређених драмских карактера. Најважнији резултат истраживања је да је кандидаткиња доказала да док савремено позориште углавном се експериментира са формалним оквирима инсценације, искоришћавањем текстуалних варијација и језичких могућности може да допринеси исто тако релевантно, савремено сценско остварење.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Докторска теза на адекватан начин открива намеру кандидаткиње да кроз ликове Шекспирове комедије прикаже стање језика у Војводини, уз употребу дијалеката или „мешовитог језика“ за појачавање комичних елемената драмских ликова и ситуација.

Докторска теза је детаљан приказ истраживања спроведеног пре и током процеса пробе представе, уз коришћене адекватне литературе. Кандидаткиња је успоставила прецизну аналитичку структуру, подржану релевантном литературом, како би идентификовала језик који користи одговарајући лик у комедији и паралелно је уз то прилагодила текст представе.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА:

Експлицитно навести да ли пројекат јесте или није написан у складу са наведеним образложењем, као и да ли садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је докторски уметнички пројекат урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме?
ДА
2. Да ли докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе?
Дисертација садржи све битне елементе: кључну документацију (на мађарском, српском и енглеском језику), садржај, резиме. Текст је подељен у 7 поглавља и 19 потпоглавља, 9 фотографија, поседује закључак и списак стручне литературе.

<p>3. По чему је докторски уметнички пројекат оригиналан допринос уметности?</p> <p>Оригинални доприноси докторског уметничког рада су: -што се у савременој интерпретацији класичног текста фокусира на географски контекст у коме је представа настала -експлоатише језичке ресурсе региона и на одговарајући начин их уграђује у адаптацију -потврђује своје уметничке и креативне одлуке уз одговарајућу литературу -и зато што у прецизној и темељној докторској тези бележи процес рада.</p>
<p>4. Који су недостаци докторског уметничког пројекта и какав је њихов утицај на резултат истраживања? Докторски уметнички пројекат нема недостатака који би утицали на резултат истраживања.</p>
<p>IX ПРЕДЛОГ:</p>
<p>На основу наведеног, комисија предлаже:</p>
<p>- <u>да се докторски уметнички пројект прихвати, а кандидату одобри одбрана;</u> - да се докторски уметнички пројект врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); - да се докторски уметнички пројект одбије.</p>

Место и датум:
Нови Сад, 09.03.2023.

1. Име, презиме, звање и потпис
др Корнелија Голи, председник

2. Име, презиме, звање и потпис
Габријела Јонаш, члан

3. Име, презиме, звање и потпис
др Чила Уташи, члан

4. Име, презиме, звање и потпис
Шандор Ласло, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.